

Laki pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta – saatu lausuntopalaute ja jatkovalmistelu**Saadut lausunnot:**

Lausunnonantaja	Yleiset kommentit	Yleisperustelut	Vaikutukset	1 luku (1–4 §)	2 luku (5–11 §)	3 ja 4 luku (12–14 §)	Muut kommentit
1. MMM	Sääntelyn saattaminen vastaamaan PL:n vaatimuksia on kannatettavaa ja perusteltua. Hakijan oikeusaseman kannalta on keskeistä, että tuen myöntäminen perustuisi muutoksenhakukelpoiseen päätökseen.			1 §: Soveltamisalan laajennus sedimenttejä koskevaksi on kannatettava. Priorisoinnin ja riskinarvioinnin perusteet voisi esittää perusteluissa.			Olisiko asetetut tavoitteet saavutettavissa lainsäädännöllisesti asetusteitse antamalla pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemista koskeva valtioneuvoston asetus?
2. OKM	Keskeinen tavoite eli järjestelmää koskevan sääntelyn saattaminen vastaamaan PL:n vaatimuksia on kannatettava.	Useaan kertaan mainittu tavoite edistää cleantech-alan tutkimus- ja kehitystyötä jää konkretisoimatta. Tavoitteen toteuttamiseksi TKI-toimintaan tulisi erikseen panostaa esim. oman valtionavustushaun kautta.					Valtionavustuslain 6 §:n nojalla selkeä hyväksyttävä syy 100 % rahoitukselle on, ettei muuta rahoitusta ole olemassa. Tarkkuus termeissä: kokonaiskustannus, kustannus ja hyväksyttävä kustannus (taloustarkastus). Selvittämisen ja puhdistamisen pohjaututtava parhaaseen saatavilla olevaan

							<p>teknologiaan ja tutkituun tietoon.</p> <p>Hyvään tiedonhallintaan tärkeää kiinnittää huomiota. MATTI on vain muutaman toimijan käytössä.</p>
3. TEM	<p>Ehdotettu sääntely tukee osaltaan kemikaaliturvallisuuutta.</p> <p>Toissijaisten korvaus- ja vastuujärjestelmien kehittäminen tärkeää.</p> <p>Tärkeää, että yritysten kilpailuolosuhteet ovat yhtäläiset. Valtion osallisuudesta säätäminen tulee tehdä tavalla, joka ei passivoi toimijoiden omaa vastuunottoa ja huolellisuutta.</p>				<p>6 §: Pykälän 1 ja 2 momentin 1 ja 2 kohdan osalta ristiriita. Epäselvää, minkälaista osallistumista toimeen tai sen kustannuksiin 1 momentissa mainituilta tahoilta edellytetään ja minkälaisiin tilanteisiin avustusta voidaan myöntää. Voiko pilaantumisen aiheuttaja hakea joissain tilanteissa avustusta?</p> <p>7 §: Tärkeää, että ehdotetun 2 momentin mukainen taloudellinen hyöty otetaan huomioon avustusta myönnettäessä.</p>	<p>12 §: Onko tarkoitus, että ehdotetun huolehtimistehtävän lisäksi olisi jatkossa vielä tarkoitus kehittää YSL:n viranomaisen toimivaltuuksia vakavia vaaratilanteita silmällä pitäen? Onko tarkoitus, että myös LUOVA:n huolehtimistehtävästä aiheutuneet kustannukset takaisinperittäisiin pilaantumisen aiheuttavilta vastuutahoilta?</p>	<p>EU:n valtioneuvoston liittyvien näkökohtien osalta TEM ei lausu erikseen, koska asia on elokuussa YTN:ssä lausuttavana.</p> <p>Cleantech-alan tutkimus- ja kehitystyön menetelmien turvaaminen tärkeää.</p>
4. VM	<p>Esitysluonnos saattaa tehtäviä koskevan lainsäädännön ajan- ja asianmukaiselle tasolle. Toimivallan ja tehtävien keskittäminen LUOVA:lle kannattavaa.</p> <p>Myöhemmässä toiminnallisessa valmistelussa on hyvä tarkastella mahdollisuuksia hyödyntää</p>	<p>Perustelujen mukaan valtionavustuksen määrässä huomioon voitaisiin ottaa kunnan verotulot, asukasluku jne. Kunta voisi avustushakemuksessaan esittää näitä seikkoja. VM pitää tarkoituksenmukaisena, että kaikista valtionavustuksen myöntämisen edellytyksistä säädettäisiin</p>	<p>Esitysluonnoksessa ei ole erillistä arviota taloudellisista vaikutuksista. Tehtävää lienee tarkoitus hoitaa virastoon siirtyvällä nykyisellä resurssilla, vaikka tehtävä muuttaakin osittain luonnettaan. Tämä olisi hyvä todeta perusteluissa todeten samalla tehtävään nykyisin käytössä olevat voimavarat. Mikäli</p>		<p>8 §: Ehdotetuista vaihtoehtoista ns. vaihtoehtoinen 8 § on kannattava.</p> <p>Vastaavia asiantuntijapalveluita tarjotaan myös yksityisillä markkinoilla. Tällä on osin vaikutusta tehtävän organisointiin ja toteutukseen KilpL 4 a luvun sääntelyn kannalta.</p>	<p>Esitys on riippuvainen LUOVA:n perustamista koskevasta esityksestä. Viimeisimmän linjauksen mukaisesti virasto aloittaa toimintansa 1.1.2021.</p> <p>Koska esityksellä on vaikutusta kuntien tehtäviin, tulee se käsitellä KUTHANEK:ssa.</p>	

	tehtävien hoitamisessa virastokokonaisuuden yhteisiä palveluita (maksatusprosessi) ja järjestelmäkehityksessä myös muiden toimialojen kanssa yhteensopivia ratkaisuja. On syytä varmistaa, että tehtäviin tarvittava yhteinen asiantuntemus on laajasti käytettävissä eikä toimintojen välille luode perusteettomia raja-aitoja.	lakiehdotuksen 6 §:ssä. Säädöstekninen yleishuomio: jos valtionavustuslakia noudatetaan yleislakina, kaikki viittaukset siihen ovat tässä laissa tarpeettomia. Tässä laissa tulisi säätää vain niiltä osin kuin poiketaan valtionavustuslain säännöksistä. Esim. takaisinperintää koskeva 11 § on tarpeeton. Eräissä pykälissä on tarpeettomia viittauksia valtionavustuslakiin.	tehtävät edellyttävät järjestelmäkehitystä, syytä olisi arvioida mahdollisuudet hyödyntää nykyisin ympäristötoimialalla tai muilla viraston toimialoilla käytössä olevia ratkaisuja sekä kehityksestä aiheutuvia kustannuksia ja niiden kattamista. Esitys ei vähentäisi kuntien resurssitarvetta. YSL:iin ja JL:iin perustuvia kuntien vastuita tai tehtäviä ei olla vähentämässä. Arviota olisi tältä osin syytä tarkentaa.		Vaihtoehtoisen 8 §:n yksityiskohtaiset perustelutekstit ovat riskitilassa maksujen luonteen kanssa. Ehdotettu palvelutehtävä ei ole viraston oikeudellinen tai tosiasiainen yksinoikeus, joten sitä ei ole pidettävä julkisoikeudellisenä suoritteena. Esityksessä tulisi täsmentää tarkemmin sitä, mikä on viraston HL 8 §:n tarkoittamaa ilmaista neuvontaa ja mikä sen ylittämää maksullista neuvontaa. Liiketaloudellisten suoritteiden hinnoista päättää maksuperustelain nojalla virasto.		
5. Keski-Suomen ELY-keskus	Voimassa olevan sääntelyn uudistaminen on PL:n näkökulmasta välttämätöntä.			1 §: Jatkovalmistelussa olisi kiinnitettävä huomiota mahdollisiin seurauksiin, joita voi johtua siitä, että jätteisiin liittyvät toimet rajataan kategorisesti lain soveltamisalan ulkopuolelle silloinkin, kun jätteestä saattaa aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa. Mahdollisuus tukea jätehuoltotyötä saattaisi olla edelleenkin tarpeellista tietyissä tilanteissa.			
6. Pirkanmaan ELY-keskus	Lakiesitykseen sisältyy useita tulkinnanvaraisia sekä avoimia			1 §:	6 §:		Asetuksen säätäminen tärkeää. Nykyisellään lakiesitys jättää

	<p>käsitteitä ja ilmaisuja, joiden sisällön valmisteluun tulisi kiinnittää tarkempaa huomiota ja joita tulisi täsmentää joko säädösten tai lain esitöissä, jotta voitaisiin turvata niiden yhdenmukainen tulkinta.</p> <p>Normiauukkojen ja tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi olisi perusteltua, että laki ja asetus tulisivat voimaan yhtäaikaaisesti.</p> <p>Valtionavustusmenettelyn tulisi olla mahdollisimman selkeä, läpinäkyvä, yhdenmukainen ja tasapuolinen kaikille avustusta hakeville. Avustuksen harkinnanvaraisuus vaatii vastapainokseen korostunutta läpinäkyvyyttä ja tasapuolisuutta.</p>			<p>Mitä tarkoitetaan käsitteellä alue? Pilaantumisen vaikutukset voivat ilmetä hyvinkin laaja-alaisesti yli kiinteistörajojen.</p> <p>Sedimenttien kuuluminen soveltamisalaan on tärkeää. Niiden puhdistustarpeen määrittämisestä tulisi säätää tarkemmin tai antaa tulkintaa ja toimintaa ohjaavia esimerkkejä esitöissä.</p> <p>3 §: YM:n ja LUOVA:n seurantatehtävää koskevaa toimivaltajakoa olisi syytä tarkentaa siten, että lain yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluisivat YM:n toimialaan ja toiminnan osalta tehtävät kuuluisivat LUOVA:lle.</p> <p>4 §: Hyvä, että puhdistamisen tukemiseen liittyvät tehtävät ja toimivalta osoitettaisiin LUOVA:lle.</p> <p>Hyvä, että 2 momentin perusteluiden täsmennyksessä on otettu esille informaatio-ohjaus sekä yhteistyö esim. kuntien ympäristönsuojelutoimen ja cleantech-alan yritysten kanssa.</p>	<p>Hyvin tulkinnanvarainen pykälä. Täsmennyksen esimerkein, mitä tarkoitetaan terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan hallitsemisella sekä julkisen tai yksityisen yhteisön taikka luonnollisen henkilön toimeen osallistumisella.</p> <p>Tulisi lisätä, että avustuksen myöntäminen on mahdollista, jos pilaantumisen aiheuttajaa ei ilman huomattavaa hankaluutta tavoiteta.</p> <p>Pitäisi täsmentää, millä kriteerein ja kuka arvioi aiheuttajan resurssit. Säännöksen suhteesta konkurssisääntelyyn tulisi saada sääntelyä ja esimerkkejä.</p> <p>7 §: Olisi määriteltävä tarkemmin, kuinka ja millä ajanjaksolla taloudellinen hyöty arvioidaan.</p> <p>Cleantech-alan tutkimus- ja kehitystyön tukemiseksi voisi olla tarpeen säätää erilaisista kannustimista. Esim. innovatiivisuuden huomioiminen avustuksen määrän arvioinnissa.</p>	<p>paljon tulkinnanvara.</p> <p>3 §: Huomioitava, että selvittämis- ja puhdistamishankkeiden kustannukset ovat tapauskohtaisia. Lakiesityksessä korostuu valtionavustuksen myöntämisen harkinnanvaraisuus. Kiinteiden lukujen käyttö asiassa on kyseenalaista. Pykälän 2 momentin sanamuodoksi ehdotetaan seuraavaa: "Avustus voi kattaa suuremman kuin 1 momentissa mainitun osuuden kustannuksista, jos...". Esitetyn lain mukaan avustusta myönnettäisiin jo lähtökohtaisesti vain merkittävien ympäristö- ja terveysriskien poistamiseen. Näin ollen normaalia suuremman avustustilanteet tulisi rajoittaa erityisen merkittävien riskien poistamiseen.</p> <p>4 §: Tietojen ja selvitysten hankkimisesta tulee aiheutumaan hakemuksen tekijälle erilaisia kustannuksia, jotka eivät lakiesityksen mukaan tulisi korvattaviksi. Tämä ei kannusta pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen selvittämiseen ja valtionavus-</p>
--	--	--	--	--	---	---

				<p>Lakiin tulisi ottaa säännökset viranomaisen valvonta- ja ohjaustoimivallasta avustuspäätöksen suhteen.</p> <p>Järjestämistehtävän sisältö ja edellytykset jäävät nykyisessä lakiesityksessä ilman sääntelyä.</p>	<p>8 §: Jää avoimeksi, mitä asiantuntijapalvelulla tarkoitetaan. Konsulttina toimiminen vääristäisi kilpailua markkinoilla ja olisi myös viranomaisen roolin kannalta haasteellista. Pykälän suhde kilpailulainsäädäntöön tulisi arvioida huolellisesti.</p> <p>9 §: Jo avustushakemuksen teko aiheuttaa merkittäviä kustannuksia, jotka eivät nykyisen sanamuodon mukaan tulisi korvattavaksi.</p> <p>Miten avustettavissa kohteissa on mahdollista mukauttaa toimintaa ja avustusta tutkimuksen aikana saatujen tietojen johdosta? Avustuksen tulisi olla joustava ja siihen tulisi voida käyttää viranomaisen harkintavaltaa myös muuttuvien olosuhteiden tilanteissa.</p> <p>10 §: Valtionavustuslaki yleislakina ei täysin sovellu. Päätökseen otettavista määräyksistä ja niiden suhteesta PIMA-päätökseen tulisi säännellä laissa tarkemmin.</p>	<p>tushakemuksen tekemiseen. Asetusluonnoksen pykälän tulisi koskea vain toteutettavia hankkeita, ei tutkimuksia. Näin varmistetaan riittävän tutkimustiedon olemassaolo ennen toteutusta, mutta mahdollistetaan silti tutkiminen valtion avustuksella. Jotta selvitysten perusteella voitaisiin käytännössä arvioida hakemuksen asianmukaisuutta ja avustuksen myöntämistä, niiden tulisi saavuttaa viranomais- tahon määrittelemä riittävä taso.</p> <p>8 §: Tukien kasautumisesta säättäminen on tärkeää ja asetuksessa tulisikin tarkoin säännellä erilaisten tukien suhde toisiinsa nähden.</p>
--	--	--	--	---	---	--

					<p>11 §: Viittaukset valtionavustuslakiin tulee tarkistaa (21 ja 22 §).</p> <p>Valtionavustuslain mukainen takaisinperintä ei sellaisenaan sovellu kuin selkeissä väärinkäyttötilanteissa.</p>		
7. Uudenmaan ELY-keskus	Voimassa olevan sääntelyn uudistaminen on välttämätöntä. Uudistus tulee toteuttaa huolimatta siitä, toteutuuko hallinnon uudistus vuonna 2021.			<p>1 §: Uudenmaan ELY-keskuksen alueella tulee esiin vielä selkeitä vanhojen ennen vuotta 1997 käytöstä poistettujen kaatopaikkojen aiheuttamia ympäristöhaittoja, joissa ei kysymys ole pilaantuneen maaperän puhdistamisesta vaan jätteiden aiheuttamien ympäristöriskien poistamisesta. Jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita, että jätteisiin ja roskaantumiseen liittyvien haittojen poistaminen liitettäisiin soveltamisalaan.</p> <p>Sedimenttien lisääminen soveltamisalaan on hyvä.</p>		Olisi hyvä, jos avustuksen suuruutta olisi mahdollista harkita tapauskohtaisesti, myös silloin kun kyse ei ole asetuksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen merkittävien ympäristö- tai terveysriskien poistamisesta. Asetuksen 3 §:n 1 momenttiin voisi lisätä mahdollisuuden poiketa esiteytystä prosenttiosuuksista perustelluista syistä.	
8. Geologian tutkimuskeskus	Esitys uudistaa ja selkeyttää pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisen toimintatapoja.	Esitysluonnoksen sivulla 5 annetaan yleistä tietoa pilaantuneisuuden selvittämisestä ja puhdistamisesta. Euroopan ympäristökeskus on ylläpitänyt indikaatto-			<p>9 §: Sivuilla 41 – 42 kuvataan avustuskelpoiset kustannukset. Sen mukaan kustannuksina voivat tulla joissakin tapauksissa kyseeseen myös jätteen asianmukaista</p>	<p>12 §: Sivulla 43 neljännessä kappaleessa todetaan, että puhdistamisen järjestämiseen voidaan ryhtyä myös tilanteissa, joissa halutaan valtakunnallisesti kokeilla uutta</p>	

		reita jäsenmaiden pilaantuneiden alueiden puhdistamisen etenemisestä ja kustannuksista. Mikäli indikaattoreista on päivitettyä ajankohtaista tietoa, se voisi antaa lisätietoa Suomen puhdistustilanteesta verrattuna muihin Euroopan maihin.			huolehtimista koskevat kulut silloin, kun tämä toimi liittyy oleellisena osana puhdistamiseen. Voisiko tässä tuoda esille, että asianmukainen huolehtiminen voi olla uusiokäyttöratkaisu, vaikka kaivaminen ja loppusijoitus olisivat edullisempia vaihtoehtoja?	puhdistusmenetelmää. Voisiko tähän lisätä '...kokeilla uutta puhdistusmenetelmää tai puhdistumisen edistymisen seurantamenetelmää'.	
9. SYKE	<p>Laki on tarpeellinen. Soveltamisalan laajuus ja kytkentä muuhun ympäristölainsäädäntöön edellyttävät muutoksia.</p> <p>Ehdotus on rakenteeltaan selkeä ja johdonmukainen. Lain voimaantulo edellyttää asetuksen samanlaisesta voimaantuloa.</p> <p>Perustuu uuteen itsenäiseen lakiin ilman nimenomaista viittoa YSL:iin, mikä edellyttää keskeisten termien määrittämistä säädöksessä eikä vain perusteluissa.</p>	<p>Tekstin tiivistäminen karsimalla päällekkäisyyksiä. Ehdotettu laki koskee vuositasolla vain noin 5 % kaikista kunnostushankkeista.</p> <p>Kuinka paljon voimavaroja toiminnan järjestäminen vaatii PIRELY:ssä kokonaisuudessa? SYKE jäänyt mainitsematta tutkimusohjelman laatimisen yhteydessä.</p> <p>Öljysuojarahaston ja ympäristövakuutusjärjestelmien sääntelyn merkitys ehdotuksen kannalta on analysoitu puutteellisesti. Vanhojen vahinkojen puhdistamisvastausta ei ole kuvattu riittäväällä tarkkuudella. JHL jäänyt vaille huomiota.</p> <p>Soveltamisalasta on perustelematta poistettu irtainten jätteiden jätehuolto. Miten</p>	<p>Yleisperusteluissa on todettu, ettei tavoitteena ole saada nykytilaan suuria uudistuksia. Vaikutusarviojakson runsaat kuvaukset vaikutuksista antavat päinvastaisen vaikutelman, joka tulisi muuttaa. Lisäksi jaksoa tulee muuttaa siten, että verrataan nykytilannetta siihen, miten asiat ovat lain voimaantumisen jälkeen eikä vain kuvailla yleisesti asioita.</p> <p>Jaksossa tulee keskittyä olennaisiin muutoksiin ja niiden merkitykseen. Esim. prosessien, avustuksen myöntämisen edellytysten ja määräytymisen sääntely selkeytyy ja yhdenmukaistuu nykykäytäntöön verrattuna, mikä puolestaan yhdenmukaistaa viranomaisten päätöksentekoa ja mahdollistaa yhden-</p>	<p>1 §: Pykälää ja sen perustelujen tulee täydentää kuvaamalla konkreettinen soveltamisala ja suhdetta terveydensuojeluun, öljyvahinkoihin ja kemikaalisäätelyyn.</p> <p>Keskeinen käsite ja lain soveltamisalan tärkein raja on "pilaantunut alue", jota ei ole määritetty. Perustilaselvitys-käsite on käytössä toisessa merkityksessä YSL 82 §:ssä</p> <p>Sedimentin lisääminen soveltamisalalla on tarpeellinen muutos nykytilaan.</p> <p>4 §: LUOVAn tehtävät on perusteluissa esitetty laajempina kuin lakitekstissä ja perusteluissa on listattu erilaisia laajempia seikoja, kuten kestävä</p>	<p>6 §: Perustelut ovat tarpeettoman laajat. Lakitekstissä avustuksen myöntämisedellytykset ovat liian yksityiskohtaiset ja perustuvat liikaa YSL:n säännöksiin, vaikka ehdotettu laki on nimenomaan irrotettu YSL:n soveltamisalasta.</p> <p>Lähes kaikki VJHT:t ovat valtion ja kunnan yhteishankkeita. Usein kunta on ollut ensisijainen vastuullinen (pilaaja). Laki vaikuttaisi kuntien asemaan tuensaajina ja vaikeuttaisi merkittäviksi arvioitujen riskikohteiden kunnostamista. Olisi kohtuullista ja tarkoituksenmukaista mahdollistaa myös tietyn rajauksin pilaajan vastuulla olevien toimenpiteiden avustaminen (esim.</p> <p>7 §:</p>	<p>VNA:n sisältöä ei voi vielä kommentoida sen keskeneräisyyden johdosta.</p> <p>Uudistuksen voimaantulo on tarkoituksenmukaista kytkeä LUOVAn voimaantumiseen.</p> <p>Suhde perustuslakiin - jaksoa on mahdollista tiivistää ja lyhentää. Se on suhteettoman pitkä ja perusteellinen verrattuna uudistuksen merkitykseen ja sisältöön.</p>	

		<p>jatkossa aiotaan hoidata ja rahoittaa vastaavat jätteisiin ja kaatopaikkoihin liittyvät kunnostustyöt?</p> <p>Kv vertailu on perusteellinen.</p> <p>Miltä osin nykyään-tely ei vastaa PL 80 §:n vaatimuksia? Miltä osin VJHT:n käyttöala on laajempi kuin olisi mahdollista?</p>	<p>mukaisemman kohtelun avustusta hakeville.</p>	<p>riskinhallinta. Perusteluja tulisi muuttaa ja kytkeä tehtävät nimenomaan ehdotetun lain mukaisiin hankkeisiin.</p>	<p>Perusteluissa tulisi suoraan kertoa, miltä osin nykytilaa aiotaan muuttaa eikä vain lyhyesti todeta, että "osin muutetaan". Kohtuuden kriteerejä on avattu hyvin.</p> <p>8 §: Asiantuntijapalvelun hinnoittelu lie-nee tarpeen.</p> <p>9 §: Kustannusten kuvaus on pääosin selkeä.</p>		
10. Konkurssiasiamiehen toimisto	<p>Erittäin hyvä ja kannatettava asia, että PIMA etenee. Harkin- nanvarainen YM:n määräraha tarkoi- tusta varten vaikuttaa perustellulta ehdo- tukselta. Esityksen toivotaan menevän ri- peästi eteenpäin.</p>						
11. Hämeenlinnan hallinto-oikeus	<p>Esitys uudeksi laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta on tarpeellinen ja kannatettava. HaO lausuu esitysluonnoksesta siltä osin kuin sillä on katsottava olevan vaikutusta hallinto-oikeuden lainkäyttötoimintaan.</p>	<p>Alueelliseen hallinto-oikeuteen ei arvioida juurikaan valitettavan, koska kyse on harkinnanvaraisesta avustamisesta.</p> <p>LUOVA:lla olisi useita eri tyyppisiä tehtäviä ehdotetun lain mukaiseen avustamiseen. Sillä olisi myös toimivalta esim. ympäristö-lupa-asioissa sekä VL:n mukaisissa lupa-asioissa ja valvon- nassa. Päätöksen laillisuuden kannalta voi muodostua ongelmaksi, jos sama virkamies olisi useassa</p>	<p>3 §: Pykälässä on säädetty lain mukaiset YM:n tehtävät, mikä on tarpeen järjestelmän toimivuuden kannalta.</p> <p>4 §: LUOVAn tehtävät on pykälässä jaettu kolmeen momenttiin. Asetuksenantovaltuus on tarpeellinen perustuslain toteuttamisen kannalta. Vastaa- vasti jäljempänä 2 ja 3 luvun pykälissä on tarpeellisenä osoi- tettu valtioneuvostolle asetuksenanto- valtuudet.</p>	<p>6 §: Lain soveltamisen kannalta on tärkeää, että valtionavustusten myöntämisen edellytykset on määriteltävä selkeästi ja annetaan tarvittaessa asetuksella tarkempia säännöksiä.</p>	<p>13 §: Muutoksenhakusään- nös vastaa yleistä käytäntöä ja on tällai- senaan kannatettava.</p>		

			roolissa pilaantuneita alueita koskevissa asioissa. Tämä tulisi huomioida LUOVA:n työjärjestyksessä ja tehtävien organisoinnissa.				
12. Itä-Suomen hallinto-oikeus	Ehdotus on kannatettava ja perusteltu.		Itä-Suomen hallinto-oikeuden työmäärän ei arvioida kasvavan merkittävästi ehdotuksen johdosta.			13 §: Kannattaa ehdotusta, jonka mukaan päätökseen voi vaatia oikaisua siten kuin HL:ssa säädetään ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa säädetään. Jatkovalitusoikeus vaatisi valitusluvan KHO:lta, mikä on lain-säädännön viimeaikaisen kehityksen mukainen ja kannatettava.	
13. Maaperän tutkimus- ja kunnostusyhdisty ry	Moneen eri käytäntöön johtavien tulkin-tojen välttämiseksi tulee lakitekstissä yksilöidä tarkemmin avustusten myöntämisen perusteita, määriä ja vastuunjakoa. Miten huolehditaan kunnostettavien kohteiden valinnasta avustuksen piiriin? Päätöksenteon riippumattomuus on kyseenalaista, kun sama virasto vastaa sekä kohteiden luvituk-	Avustuksen saamisen ehtoja, määrän perusteita eikä avustusmuotojen välistä järjestystä tai hierarkiaa ole esitetty tarkasti. LUOVA:n työnä tehtävistä toteutuksista ei käy ilmi selkeästi, miten valtion työosuus rajataan. Puhdistustarpeen selvittäminen johtaa toisinaan alueen puhdistamiseen. Laissa tulee olla tarkasti määritel-	Jotta valinnanvapaus ja uusien tekniikoiden soveltaminen etenisi, tulee kaikkien tarjolla olevien vaihtoehtojen olla kilpailukyisiä keskenään. Esitetty asiantuntijapalvelu kilpailee mahdollisesti yksityisen sektorin tarjoamien palveluiden kanssa. LUOVA:n tulisi toimia pääasiassa avustusviranomaisena ja selkein rajauksin vastata koordinoinnista ja hankinnoista.		6 §: LUOVA:n tehtävä tulisi rajata, sillä tulisi voida varmistaa, että sama viranomainen ei esitä puhdistuskoh-teita, päättä ja myönnä avustuksia sekä esitä ja päättä puhdistustavoitteita. 7 §: Avustuksen ehdot ja määrät tulisi kuvata selkeästi, jotta hakijat ovat tasa-arvoisessa asemassa. Tämä tulisi lisätä esim. 7 §:n sisältöön. Avustuksissa tulisi suosia kestäviä	12 §: Jos järjestäminen olisi avustuksen muotona, tulisi tämän ehtojen olla läpinäkyvyyden vuoksi selkeästi näkyvät ja kireämmät kuin avustuksessa.	Asetuksen 2 §: Tulee tuoda selkeästi esille, että kestävä riskienhallinta on velvoittava tavoite. Määrittelyn tulee käsittää koko riskienhallinnan ulottuvuus alueidenkäytön rajauksista kohteen mahdollisiin puhdistusvaihtoehtoihin. Asetuksen 3 §:ssä(tai laissa) tulee määrittellä selkeästi avustuksen enimmäismäärä ja avustuksen määrään vaikuttavat tekijät. On epäselvää

	<p>sesta että kunnostushankkeen toteutuksesta.</p>	<p>tyinä, mitkä ovat hankintayksikön toimen rajat.</p> <p>Riittävän laajojen puhdistussuunnitelmien laatiminen ja soveltuvan puhdistusmenetelmän valitseminen edellyttää riittävää resursointia ja pätevät toimijat. Aito valinnanvapaus valtion viranomaisten, konsulttien ja urakoitsijoiden välillä on edellytyksenä parhaan asiantuntijan löytämiselle. LUOVA:n työ tulisi hinnoitella markkinaehtoisesti ja tarvittaessa altistaa kilpailutukselle.</p> <p>Onko esitetty PI-RELY:n toimintamalli todellakin toimiva ja tarkoituksenmukainen? Jos tavoitteena on tutkia satoja kohteita ja puhdistaa niitä priorisoiden, olisi siko tehokkaampaa toteuttaa menettelyt esim. hyvin onnistuneen JASKA-ohjelman tyyliä tai kuten lain perusteluissa on esitetty mm. Itävallan osalta yksityisen toimintasektorin yritysten avustuksella.</p>	<p>Avustusmenetelmän tulisi pyrkiä kannustamaan innovaatioiden ja kehitystyön tekemiseen osana avustushankkeita. Avustusten määrässä innovatiivisuus tulisi myös huomioida positiivisesti.</p> <p>Avustuksen ehtoissa ja toteutuksessa tulisi painottaa selkeämmin kestävän riskienhallinnan ja kunnostamisen mukaisia ratkaisuja. Tämä tulisi näkyä myös taloudellisesti avustusten määrässä. Mahdollinen innovaatioihin kannustaminen tulisi myös huomioida samoin kuin P&K -yritysten mahdollisuuksien korostaminen kilpailuissa (hankintalain mukaisesti).</p>		<p>puhdistusmenetelmiä.</p>		<p>miiksi esityksessä on eri tukiprosentit selvittämis- ja puhdistusvaiheille. Lisäksi 100 % tuen saamisen ehtona oleva ”merkittävä” ympäristö- tai terveysriski olisi hyvä määritellä.</p> <p>Asetuksen 4 §: On epäselvää, miten alueen selvittämistarve voisi perustua riskiperusteiseen asiantuntija-arvioon. Tyypillisesti riskiperustainen puhdistustarve määritetään osana alueen pilaantuneisuus-selvitystä. Vastaavasti puhdistustarpeen esittämisen osalta tulisi hakijan selkeästi tuoda esille kestävän riskienhallinnan mukaisen puhdistustarve ja osoittaa että puhdistustyössä käytetään kestäviä riskienhallintamenetelmiä. Esitykseksi voisi tässä vaiheessa käydä esim. riskinarvio täydennettynä kunnostusmenetelmien kestävyysarvioinnilla ja valitun kunnostusmenetelmän yleissuunnitelmalla.</p> <p>Asetuksen 5 §: Asiantuntijapalvelun tulisi olla viimesijainen avustusmuoto ja tämän tulisi näkyä laskennallisen arvon</p>
--	--	---	--	--	-----------------------------	--	--

							määräytymisessä. Asiantuntijapalvelun laskennallisen arvon määrittämisessä tulisi myös käyttää Maksupalveluasetuksen ja ELYjen yleisten käytännön mukaista hankekohtaista tuntiseurantaa, jolloin työn todellinen arvo voidaan määrittää valinnanvapauden edellyttämän markkinaehtoisuuden mukaisesti.
14. Suomen Ampu- maurheiluliitto	<p>Ehdotus on kannatettava ja perusteltu, koska ampumaraudoilla on huomattava ja laaja yhteiskunnallinen merkitys. Laissa tulisi yksiselitteisesti määritellä ne edellytykset, joiden täyttyessä tukeminen olisi mahdollista sekä avustusten suuruuden määräytymisen perusteet.</p> <p>Erityisen tärkeää olisi myös esitetty keskitetty, erityisasiantuntemukseen pohjautuva neuvonta ja opastus niin avustusten saajille kuin kuntien edustajille. Näin alueiden pilaantuneisuuden selvittämistä ja puhdistamista voitaisiin sujuvoittaa ja tehostaa, kohdentaa resursseja riskiperusteisesti tärkeimpiin kohteisiin sekä saada</p>						

	aikaan kustannus-säästöjä.						
15. Suomen Kuntaliitto	<p>Myönteistä, että sääteleykehikko päivitetään ja saatetaan PL:n edellyttämään muotoon.</p> <p>Epävarmaa, onko LUOVA muodostumassa tai millä aikataululla, jolloin olisi tarkoituksenmukaista suunnitella, mikä muu taho tuen myöntäjä voisi olla.</p> <p>On hyvin perusteltua, että jatkossakin kuntien viimekätiselle vastuulle kuuluvat kohteet lasketaan tuen piiriin. Kuten tähänkin asti, myös vanhojen suljettujen kaatopaikka-alueiden kunnostushankkeita tulee edelleen voida toteuttaa valtion tuella. Tältä osin tuen myöntämisen edellytyksiä kuvaavat kirjaukset vaativat täsmennyksiä.</p> <p>On tärkeää, että valtion viranomaisen auttaa tarvittaessa tutkimusten ja kunnostuksen hankinnassa. Tähän pienimillä kunnilla ei välttämättä ole kompetenssia. On kuitenkin yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista,</p>	<p>Vaikutusten arvioinnissa todetaan harhaanjohtavasti, että kun LUOVA voisi jatkossa ottaa hoitaakseen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen vähentäisi tämän kunnan resurssitarvetta. Tie-työssä valtion tuella kunnostetuissa suurissa riski-kohteissa ELY-keskukset ovat tähänkin asti voineet hoitaa kokonaisuuden valtion rahoituksella, kuten esitöiden sivulla 43 todetaan: perustuu nykyiseen käytäntöön.</p> <p>Kuntien YSL:iin ja JL:iin perustuvia pima-vastuita tai tehtäviä ei tässä olla muuttamassa tai vähentämässä. Jatkossa kunnan aiemmin maksutta saama neuvonta ilmeisesti jatkossa muuttuisi osin maksulliseksi tai vähentäisi kunnan saaman valtiontuen määrää. Tarkennuksena vielä esitettyyn sanamuotoon, Kuntaliiton käsityksen mukaan LUOVA ei itse hoitaisi operatiivista työtä, vaan järjestäisi (hankisi) työn.</p>	<p>1 §: Haitallisten aineiden ympäristö ja terveysriskien hallinnan kannalta on hyvä, että lisäyksenä aiempaan, rahoitusta voidaan osoittaa myös sedimenttien kunnostuksiin.</p> <p>Epäselväksi jää, millä kaikilla haitta-aineella pilaantuneisiin kohteisiin lakia sovelletaan. Onko tarkoituksena jatkossa rahoittaa myös öljyllä pilaantuneita kohteita tämän lain nojalla? Öljynsuojarahaston toimintaa ja rahoitusta ollaan muuttamassa. Lakiesityksessä ei avata, mikä on öljynsuojarahaston tulevaisuus ja vai kuttaako öljyntorjuntavastuun siirtäminen ympäristöministeriöltä sisäministeriölle öljyllä pilaantuneiden maiden tutkimusten ja kunnostusten rahoitukseen.</p> <p>Öljyllä ja muilla aineilla pilaantuneen maan riskejä ja rahoitusta tulisi arvioida kokonaisuutena ja rahoituksen jakamisessa tulisi noudattaa yhteneviä periaatteita.</p>	<p>6 §: Pykälää ja sen perusteluja tulisi täsmentää siten, että vanhojen ja suljettujen kaatopaikkojen ylläpitäjät ovat jatkossakin oikeutettuja valtion tukeen näiden kunnostamiseksi. Tietyin edellytyksin vanhaa jätelainsäädäntöä tulkiten kunta voitaisiin lukea kaatopaikasta aiheutuneen pilaantumisen aiheuttajaksi ja jäisi nyt esitetyssä muodossa tulkinnanvaraiseksi, olisiko kunta näissä kohteissa oikeutettu tukeen. Vanhojen kaatopaikkojen perustamisen ja ylläpidon aikainen lainsäädäntö, valvonta ja luvitus sekä käytännöt ovat olleet vasta kehitymässä ja eikä tietoa eri jakeiden ympäristövaikutuksista ole riittävästi ollut ylläpitäjällä tai valvojilla. Näin ollen olisi vastoin tarkoitusta tulkiten vanhan kaatopaikan ylläpitäjä aiheuttajaksi ja sulkea tuen piiristä.</p> <p>8 §: Maksullisen asiantuntijapalvelun käytön tulee tapahtua haki-</p>	<p>12 §: Pykälään tulisi lisätä pääsääntöä kuvaava 1 momentti, jonka mukaan haltija/avustuksen hakija järjestää pilaantuneen alueen tutkimukset ja kunnostuksen ja vasta poikkeuksena pääsäännöstä tulisi seurata 2. momentti, jonka mukaan tietyissä tapauksissa LUOVA hoitaisi tehtävän.</p> <p>Epäselväksi jää, millä menettelyllä sovelletaan esitettyä 12 §:n mukaista järjestelyä (LUOVA ottaa järjestäkkeen tutkimukset kunnostuksen). Maanomistajan oikeusturva jää pykälässä hataraksi, pelkkä viittaus HL:n lukuun ei ole riittävä kuvaamaan menettelyä, jolla esim. yksityisen tai kunnan maalla ryhdytään mittaviin maankäyttöä muuttaviin toimenpiteisiin.</p> <p>Perusteluissa LUOVAA hankkijana puolletaan mm. sillä, että tämä lisää hankkeiden avoimuutta. Todettakoon, että myös kuntien hankinnat ovat valtion tavoin avoimia</p>	<p>Asetusta on vaikea kommentoida sen ollessa hyvin kesken-eräinen. Asetushahmotelman liittäminen lakia koskeviin asiakirjoihin edesauttaa kuitenkin kokonaisvaikutusten arviointia.</p> <p>Asetushahmotelmassa hyvää on, että - Määritellään säädöstasolla pilaantuneiden maa-alueiden kestävä riskien hallinta kansallisesta riskienhallintastrategiasta johdettuna. - Määritellään avustuksen enimmäismäärät, jotka pohjautuvat aiempiin tarkoituksenmukaisiin käytäntöihin</p> <p>Kehitettävää: 3 § - Vastaavasti kuin lakiin, myös asetukseen tulee yksilöidä avustuksen määrän määräytymisen periaatteita. 4 § - Tehtävänsä mukaisesti Valtion viranomaisen (ELY-keskus, LUOVA tmv.) on edistettävä pilaantuneiden alueiden kestävä riskienhallinta ja oltava siten myös itse aloitteellinen tutki-</p>	

	<p>että kunnat, jotka tarvitsevat valtion viranomaiselta asiantuntijapalveluita, saavat mahdollisesti vähemmän rahoitusta kuin kunnat joilla em. asiantuntemusta on omasta takaa (8 §).</p> <p>Kuntien saaman tuen myöntämisen perusteiden tulee olla läpinäkyviä, kohdella kuntia yhdenvertaisesti ja perustua erilaisten kuntien taloutta realistisesti, riittävän pitkällä aikavälillä kuvaaviin suureisiin. Pykäliin on kuitenkin kirjattu pelkästään asetuksenantovaltuutus. PL:n mukaisesti pykäliin tulee lisätä perusteluissa olevan tekstin pohjalta mm. kuntien etuihin ja oikeuksiin vaikuttavat tuen myöntämisen ja määrän periaatteet.</p>				<p>jan pyynnöstä. Hakijalle tulee olla selvää, mikä on HL 8 §:n tarkoittamaa ilmaista neuvontaa, mikä maksullista ja mikä vähennetään tuesta. Nyt esitetyssä muodossa tämä jää epäselväksi. Hakija pitäisi ohjata ensisijaisesti maksuttoman hankintaneuvonnan (Kuntaliitto, KEINO) piiriin ja yhteistyöstä ja tiedonkulusta LUOVA:n ja em. neuvonta- ja kehittäjätojen kanssa tulee huolehtia.</p> <p>10 §: Osapuolten oikeusturvan ja hallinnon läpinäkyvyyden kannalta on tärkeää, että tuen myöntämisestä tehdään valituskelpoinen päätös eikä sopimusta.</p>		<p>musten ja kunnostusten edistämisessä. Tämän tulee tarkoittaa, että LUOVA tai muu valtion taho tarjoaa käytössään oleva tietoa riskikohteista ja puhdistustarpeesta avustukseen oikeutetuille eikä hankkeiden valinta pohjautu pelkästään hakijoiden aktiivisuuteen ja tietopohjaan.</p>
16. Suomen luonnonsuojelulain Uudenmaan piiri ry	<p>Esitys on varsin tekninen päivitys, joka ei juurikaan muuta olemassa olevaa käytäntöä.</p> <p>Aiheuttaja maksaa -periaatteen ensisijaisuutta ei voi liiaksi korostaa. Tällainen harkinnanvarainen tuki voi olla tarpeen sellaisissa tilanteissa, missä aiheuttajaa ei voida</p>			<p>1 §: Sedimenttien lisääminen soveltamisalaan on asiallista.</p> <p>4 §: On tärkeää, että asiaa hallinnoi valtakunnallinen taho koordinoitusti. Oikea viirasto on siihen tuleva LUOVA.</p>		<p>13 §: Yleisesti ottaen kaikkiin ympäristösäädöksiin pitäisi lisätä ympäristöjärjestöjen muutoksenhakuoikeus.</p>	<p>Asetusluonnosta ei vielä käytännössä voi kommentoida sen keskeneräisyyden takia.</p>

	osoittaa tai vastuu ei toteudu.						
17. Suomen Metsästäjäliitto	Lain tarkoitus tukea pilaantuneiden alueiden puhdistamista on erittäin tarpeellinen ja kannatettava				6 §: Pykälään tulisi tehdä väljempi kirjaus. Esim. useita ampumaratoja on perustettu kunnan, yhdistysten ja eri valtiollisten tahojen toimesta joillekin maaperän pilaantumisen kannalta riskipaikoille aikana, jolloin ammusmateriaalikuormitusta ei pidetty ympäristörisinä. Samoja tahoja saattaa edelleen olla ratatoimijoina tai toimija on vaihtunut useaankin kertaan. Tällaisten ampumaratojen puhdistusta tulisi toiminnan loputtua voida tukea siinäkin tapauksessa, että toimija edelleen on olemassa ja tiedossa. Kuormituskohteista erityisesti ampumaratat palvelevat monia yhteiskunnallisia tarpeita.		
18. Suomen Omakotiliitto	Luonnos vastaa hyvin tavoitteisiin saada lainsäädäntö ajantasalle. VJHT:n lainsäädännön ajanmukaistaminen on tarpeellista.		On ensiarvoisen tärkeää, että PIMA:n puhdistamiseen on myös jatkossa olemassa järjestelmä, jonka avulla mahdollisimman hyvin tuetaan alueiden kunnan selvittämistä ja puhdistamista silloin, kun laiminlyöntejä ei	4 §: Korostaa tarpeellisuutta lisätä asiantuntijaneuvonnan henkilöresursseja. Pitää kannatettavana 4 §:n perusteluissa esitettyä: ”Kaikkien kuntien kuten muidenkin hakijoiden osalta vaikutuksia vähentäisi, jos Valtion lupa- ja			

			muutoin saada korjattua ja yleinen etu vaatii toimia.	hallintovirasto voisi antaa hallintolain neuvontaa laajempaa lakiluonnoksessa ehdotettua neuvontaa ja opastusta”			
19. Vahnen Environment Oy	<p>Ehdotuksessa käytetään YSL:n mukaista termiä puhdistaminen sekä termiä kunnostaminen. PIMA-oppaan (OH_6_2014) mukaan termit tarkoittavat samaa asiaa.</p> <p>Valmisteilla olevassa laissa puhdistaminen on tarpeen määritellä niin, että se koskee kaikenlaisia riskinhallintatoimia eikä poisulje ns. kevyempiä menetelmiä – tai vaihtoehtoisesti käyttää käsitteen puhdistaminen rinnalla käsitettä riskinhallinta.</p>						
20. Ympäristövaikutuskeskus	<p>Esityksen tavoitteet perustuslainmukaisuuden ja hyvän hallinnon takeiden varmistamisesta ovat kannatettavia. Esityksellä sääntelyllä voidaan saavuttaa parempaa tehokkuutta ja ketteryyttä ympäristöviranomaisten toiminnassa, mitä voidaan pitää ympäristön ja sen suojelun kannalta hyvänä.</p>				6 §: Vaikka kyse ei varsinaisesti ole korvausnormistosta, olisi säädöksessä hyvä käsitellä syvällisemmin avustuksen suhdetta muihin toissijaisiin korvausjärjestelmiin. Käytännössä on ollut tapauksia, joissa ympäristövahinkoa on hoidettu ympäristövahinkovakuutuksesta saatavalla korvauksella ja valtion lisärahoituksella. Hakijalle tulisi aina olla		

					selvää, minkä toissijaisen järjestelmän puoleen tämä kääntyy ja missä järjestyksessä.		
21. Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry	Kaiken kaikkiaan lakiehdotus ja perustelumuistio ovat hyvin valmisteltuja. Myös maaliskuussa järjestetty sidosryhmätilaisuus oli hyvin järjestetty; paikalla oli laaja joukko sidosryhmien edustajia ja sidosryhmätilaisuudessa esitettyjä kehitysehdotuksia on huomioitu lakiehdotuksessa. Lakiehdotus luo hyvät lainsäädännölliset puitteet VJHT:n uudistamiseksi. On myös hyvä, että lakivalmistelussa on pyritty säilyttämään hyväksi havaittuja ratkaisuja ja toimintamalleja.			1 §: Joissain tilanteissa puutteellinen, virheellinen tai laitton jätteen hävitys voi aiheuttaa maaperän pilaantumisen, jolloin maaperän kunnostamisen yhteydessä voi olla perusteltua katkaa avustuksella myös jätteen hävittämisen kustannukset. On hyvä, että sivulle 33 on kirjattu, että joissakin tapauksissa puhdistamiseen voi liittyä myös jätteiden hävittämistä. Kirjaus on tarpeellinen, koska se voi eräissä tilanteissa yksinkertaistaa avustusmenettelyä. Selvyyden vuoksi tulisi lyhyesti kertoa, mitkä ovat yleensä menettelyt jätteiden aiheuttamien maan tai vesien pilaantumisen kohdalla esim. konkurssitilanteessa tai ympäristörikoksen yhteydessä.	7 §: On hyvä, ettei lakitekstissä ole annettu prosenttiosuuksia valtionavustuksen määrästä. Niiden tarkka määrittäminen lakitasolla voisi luoda järjestelmästä jäykän.		MATTI:ssa on merkittynä yli 26 000 pilaantunutta tai pilaantuneeksi epäiltyä aluetta, joista noin 15 000 kohteen pilaantuneisuutta ei ole selvitetty riittävästi. Kohteista noin 3 000 sijaitsee joko pohjavesialueilla tai asutusalueiden läheisyydessä. Vuonna 2017 Pir-ELY:n toimesta toteutettiin pilaantuneiden alueiden tutkimuksia ja kunnostuksia kaikkiaan 51 kappaletta ja kunnostettavia kohteita oli kaikkiaan 10 kappaletta. Voidaan todeta, että tiedossa olevien pilaantuneiden alueiden saaminen kontrolliin (selvitys, arviointi, puhdistus, seuranta) edellyttää tavoitteellista ja määrätietoista tekemistä sekä riittävästi valtion määrärahoja. Lakiehdotus luo hyvät lainsäädännölliset puitteet VJHT:n uudistamiseksi.

Tahot, joilla ei ollut lausuttavaa asiasta:

1. sisäministeriö
2. oikeusministeriö
3. ulkoministeriö
4. VNK
5. Liikennevirasto
6. korkein hallinto-oikeus
7. Helsingin hallinto-oikeus
8. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
9. Kiinteistöliitto
10. Senaatti-kiinteistöt